

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ДОЛИННИЙ Андрій Володимирович

УДК 342.9

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ
МАСОВИХ ЗАХОДІВ**

Спеціальність 12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Суми – 2017

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Інституті права та суспільних відносин Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України
МУЗИЧУК Олександр Миколайович,
Харківський національний
університет внутрішніх справ,
декан факультету № 1.

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук, професор
СОБАКАРЬ Андрій Олексійович,
Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ,
завідувач кафедри тактико-спеціальної
підготовки;

кандидат юридичних наук
КОБЗЄВА Тетяна Анатоліївна,
Сумський державний університет,
доцент кафедри адміністративного,
господарського права та фінансово-
економічної безпеки навчально-
наукового інституту права.

Захист відбудеться 29 червня 2017 р. о 10⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 55.051.07 Сумського державного університету за адресою: 40007, м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Сумського державного університету за адресою: 40007, м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2.

Автореферат розісланий 27 травня 2017 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

О. М. Резнік

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Конституцією України проголошено право громадян на проведення мирних масових заходів у законодавчо визначеному порядку. Обмеження щодо реалізації цього права можуть встановлюватися виключно судом в інтересах національної безпеки держави, публічної безпеки і порядку та з метою захисту прав і свобод людини та громадянина. Відповідно до конституційних вимог зазначені положення мають бути деталізовані в спеціальному законодавстві, що регулюватиме порядок проведення масових заходів і забезпечення публічної безпеки під час масових заходів.

Наразі в Україні таке законодавство розроблене лише щодо забезпечення правопорядку у зв'язку з підготовкою та проведенням футбольних матчів, проте й досі не прийнятий закон, який би регламентував порядок організації і проведення масових заходів у цілому. Наведене, у свою чергу, ускладнює процес забезпечення публічної безпеки і порядку під час масових заходів поліцією, діяльність якої і її нормативно-правове регулювання у визначеній сфері також не позбавлені недоліків.

Разом з тим реалії сьогодення характеризуються значним посиленням громадської активності, вираженої в масових заходах різного характеру: політичного, соціального, економічного, культурного, спортивного, гендерного, екологічного тощо. Такі заходи передбачають застосування спеціальних правоохоронних режимів, методів та форм. Більше того, нерідко під час проведення демонстрацій, мітингів, страйків, вуличних походів, зборів, футбольних матчів, культурно-видовищних, релігійних та інших заходів мають місце масові заворушення, прояви екстремізму, порушення організаторами та учасниками порядку і правил проведення заходу, прав і свобод, у тому числі і з боку органів влади та правоохоронців. За таких умов питання забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів в Україні набуває особливого значення, зважаючи на можливі загрози, ризики та негативні наслідки, безпосередньо на попередження, нейтралізацію та усунення яких націлена діяльність багатьох суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, передусім Національної поліції України.

Окремі аспекти забезпечення публічної безпеки і порядку, у тому числі під час проведення масових заходів, досліджували вітчизняні і зарубіжні вчені: М. І. Ануфрієв, О. М. Бандурка, А. В. Басов, О. В. Батраченко, Д. М. Бахрах, І. Беккер, М. М. Бурбика, А. В. Васишин, М. В. Возник, Ю. В. Гаруст, А. П. Головін, І. П. Голосніченко, А. В. Губанов, С. Д. Гусарев, Е. Ф. Демський, Б. В. Дерев'янка, М. І. Додін, В. В. Заросило, В. О. Заросило, Є. В. Зозуля, Р. А. Калюжний, М. О. Качинська, Т. А. Кобзева, Ю. І. Коваленко, А. М. Колодій, В. К. Колпаков, О. В. Копан, Т. М. Кравцова, А. М. Куліш, В. І. Курило, К. В. Мамай, Р. С. Мельник, П. П. Михайленко, О. М. Музичук, В. І. Олефір, О. О. Панова, В. В. Пахомов,

В. Г. Поліщук, О. С. Проневич, Ю. І. Римаренко, Г. П. Ситник, В. О. Січкарь, Ю. С. Смирнов, А. О. Собакарь, С. Г. Стеценко, О. Д. Терещук, Ю. О. Тихомиров, М. П. Ткач, В. Г. Фатхутдінов, О. С. Федченко, В. Д. Чернадчук, В. І. Шакун, Ю. С. Шемшученко, О. С. Юнін, О. Н. Ярмиш, С. С. Яценко тощо. Проте, незважаючи на значний науковий доробок, комплексні дослідження, присвячені забезпеченню Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, практично відсутні у вітчизняній юридичній науці; сутність публічної безпеки і порядку як об'єкта адміністративно-правової охорони залишається недослідженою; подальшого розвитку й удосконалення потребують вітчизняна нормативно-правова база, принципи, форми, методи, організаційні заходи та особливості забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Роботу виконано відповідно до Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015, Концепції першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 р. № 1118-р, Стратегії розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2016–2020 роки, затвердженої постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 3 березня 2016 р., у межах плану науково-дослідницької роботи кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Інституту права та суспільних відносин Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» за темою «Адміністративно-правове регулювання суспільних відносин» (номер державної реєстрації 0107U008696).

Мета і задачі дослідження. Мета дисертаційної роботи полягає в тому, щоб на основі аналізу чинного законодавства України, узагальнення практики його реалізації та міжнародного досвіду визначити сутність та особливості адміністративно-правового забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів та шляхи його вдосконалення.

Для досягнення поставленої мети в дисертаційному дослідженні необхідно вирішити такі *задачі*:

- визначити сутність поняття публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів як об'єкта адміністративно-правової охорони;

- розкрити значення, принципи та особливості забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів в Україні;

- узагальнити методологічні підходи до визначення суб'єктів і об'єкта забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів;

- охарактеризувати правові засади забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів в Україні та місце серед них адміністративно-правового регулювання;
- встановити місце та особливості Національної поліції у системі суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку;
- систематизувати види, напрямки, форми і методи забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів;
- виявити особливості взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів;
- вивчити зарубіжний досвід забезпечення поліцією публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів та визначити можливості його використання в Україні;
- запропонувати заходи з удосконалення адміністративного законодавства, що регулює забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, які виникають у сфері публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів.

Предметом дослідження є адміністративно-правове забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів.

Методи дослідження. Для досягнення мети дисертаційної роботи та забезпечення наукової об'єктивності одержаних результатів було застосовано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання. В основу методології дослідження покладено системний підхід, за допомогою якого було досліджено систему забезпечення публічної безпеки і правопорядку, виходячи з її складної будови та зв'язків з іншими явищами (підрозділи 1.2, 2.1, 2.4, 3.3). Загальнонауковий метод діалектики надав змогу визначити місце і роль досліджуваної проблематики, охарактеризувати сучасний стан забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів та тенденції його зміни, особливості правового регулювання забезпечення публічної безпеки тощо (підрозділи 1.1, 1.2, 1.4, 3.2). Загальні методи аналізу, синтезу, узагальнення, абстрагування, аналогії використовувалися при з'ясуванні понятійного апарату, суб'єктів і об'єкта забезпечення публічної безпеки, їх взаємозв'язків тощо (підрозділи 1.1, 1.3, 2.2–2.4). Функціональний підхід застосовувався при визначенні й характеристиці функцій і ролі суб'єктів забезпечення публічної безпеки і правопорядку під час проведення масових заходів (підрозділи 1.3, 2.1, 2.4, 3.3). Структурний підхід сприяв розгляду системи суб'єктів забезпечення публічної безпеки, яка має свою складну структуру (підрозділи 1.3, 2.1,

3.3). Спеціально-юридичний метод та метод тлумачення норм права надали змогу з'ясувати зміст адміністративно-правових норм, виявити тенденції та закономірності юридичної практики, удосконалити юридичну термінологію в досліджуваній сфері (підрозділи 1.1–1.4, 2.1–2.4, 3.1–3.3). Порівняльно-правовий метод використовувався під час аналізу забезпечення поліцією публічної безпеки і порядку в Україні та світі (підрозділи 3.1–3.3). Аналітичний метод надав змогу виявити недоліки і колізії в чинному законодавстві, запропонувати шляхи його вдосконалення, виявити можливості використання зарубіжного досвіду тощо (підрозділи 3.1–3.3).

Науково-теоретичною основою дисертаційної роботи є праці вітчизняних і зарубіжних правознавців із загальної теорії держави та права, адміністративного та інших галузей права, а також філософії та теорії управління. Нормативну базу дослідження становлять Конституція України, закони та підзаконні нормативно-правові акти, які регламентують правові засади забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, а також законодавство зарубіжних країн, досвід яких доцільно використовувати в Україні. Інформаційну та емпіричну базу становлять узагальнення та оцінки практичної діяльності поліції щодо забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, періодичні, статистичні та інформаційні видання. У ході підготовки дисертації автором використано власний досвід практичної роботи щодо забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є одним із перших після створення Національної поліції України комплексних досліджень теоретичних та практичних аспектів адміністративно-правового забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів. У результаті проведеного наукового дослідження сформульовано ряд нових наукових положень і висновків. Зокрема:

вперше:

– визначено сутність поняття публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів як об'єкта адміністративно-правової охорони, під яким запропоновано розуміти відкриту систему гласних упорядкованих суспільних відносин, які забезпечують належні умови життєдіяльності населення та стан захищеності життєво важливих інтересів суспільства під час проведення масових заходів від загроз і небезпек природного або техногенного генезу, попередження їх виникнення, усунення негативних наслідків у разі заподіяння ними шкоди й нанесення збитків шляхом встановлення, реалізації та дотримання адміністративно-правових норм;

– розкрито особливості забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, які полягають у наступному: 1) здійснюється відповідно до чинного законодавства уповноваженими на те суб'єктами з використанням спеціальних засобів, форм та методів; 2) орієнтоване на значну кількість людей (кількість учасників масових заходів є умовною величиною); 3) раціональне оцінювання та прогнозування можливої кількості осіб – учасників масового заходу обумовлюють організацію забезпечення публічної безпеки і порядку; 4) зумовлене цілями та характером масового заходу, що впливають на необхідність у забезпеченні публічної безпеки і порядку різними силами, методами та організаційно-тактичними засобами; 5) обов'язково регламентується відповідними інструкціями, програмами, планами, розробкою заходів безпеки; 6) пов'язане із впливом не на індивідуальну поведінку того чи іншого учасника, а, передусім, на впорядкування суспільних відносин під час проведення масового заходу;

– види забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів класифіковано за наступними критеріями: 1) етапами здійснення; 2) видами акумульованих сил і засобів; 3) відповідно до режиму забезпечення; 4) ступенем ризикованості масового заходу; 5) залежно від кількості учасників масового заходу;

удосконалено:

– принципи забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, які, на відміну від існуючих, включають спеціальні принципи: пріоритету превентивних заходів і мирних (договірних) засобів у розв'язанні конфліктів; своєчасності та адекватності заходів захисту публічних інтересів реальним і потенційним загрозам; вибору конкретних засобів і шляхів забезпечення публічної безпеки на підставі необхідності своєчасного вжиття заходів, відповідних характеру і масштабам загроз публічним інтересам; запобігання проявам насильства та неналежній поведінці з боку учасників масових заходів, антисоціальним та расистським проявам; формування доброзичливих відносин між усіма суб'єктами правовідносин у сфері підготовки та проведення масових заходів; взаємної поваги та пошуку компромісних рішень;

– структуру системи суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, яку запропоновано закріпити в спеціальному законі щодо забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, і включити до неї: 1) Президента України; 2) Верховну Раду України; 3) Кабінет Міністрів України; 4) Міністра внутрішніх справ України; 5) Національну поліцію України; 6) Національну гвардію України; 7) судові органи; 9) громадські формування з охорони громадського порядку; 10) громадян, громадські об'єднання; 11) інших організаторів та учасників масових заходів;

– заходи з підвищення якості взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, які, на відміну від існуючих, передбачають: 1) внесення змін до ст. 5 Закону України «Про Національну поліцію» з метою доповнення і деталізації переліку суб'єктів взаємодії, прийняття окремої інструкції/порядку щодо взаємодії з усіма суб'єктами забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів на кшталт затвердженого Порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції України; 2) включення до посадових інструкцій поліцейських вимог, обов'язків, прав, процедур щодо їх взаємодії з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів; 3) розроблення відповідних реаліям сучасності критеріїв оцінювання ефективності взаємодії; 4) стимулювання різних суб'єктів до взаємодії з органами поліції в процесі забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів (офіційні подяки, премії тощо); 5) підвищення ідеологічної активності та самосвідомості у працівників органів поліції та інших суб'єктів взаємодії щодо доцільності, нагальності, актуальності взаємодії один з одним під час проведення масових заходів;

– заходи з реформування адміністративного законодавства, що регулює забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів: 1) розробити та прийняти проект Закону України «Про порядок організації і проведення масових заходів»; 2) уповноваженим суб'єктом, якому організатори повинні подавати повідомлення про запланований масовий захід, призначити орган поліції (Департамент превентивної діяльності); 3) розробити та прийняти проект Закону України «Про публічну безпеку і порядок під час проведення масових заходів»;

дістали подальшого розвитку:

– розуміння напрямків забезпечення Національною поліцією публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, які запропоновано об'єднати в наступні основні блоки: 1) нормативно-правове забезпечення; 2) моніторинг, аналітичне та інформаційне забезпечення; 3) оперативне управління, організаційне та методичне забезпечення; 4) комунікаційне забезпечення, координація та взаємодія; 5) контроль за діяльністю органів поліції;

– розкриття форм забезпечення публічної безпеки і порядку, до яких належать: 1) правові форми: нормотворча та правозастосовна (регулятивна, правоохоронна) діяльність; 2) організаційні форми (перевірки, наради, обговорення, консультації, переговори тощо); 3) організаційно-правові (одночасно мають ознаки і правової, і неправової форми);

– обґрунтування можливості використання зарубіжного досвіду забезпечення поліцією безпеки і порядку під час проведення масового

заходу: 1) покладення функції надання дозволу на проведення масового заходу безпосередньо на органи поліції (країни Європейського Союзу); 2) законодавче закріплення строку завчасного сповіщення органів поліції уповноважених органів про проведення масового заходу (країни Європейського Союзу); 3) детальна регламентація на законодавчому рівні підстав та порядку притягнення до відповідальності з конкретним зазначенням санкцій (країни Європейського Союзу); 4) заборона дозволу на проведення масового заходу в майбутньому, якщо захід організатора було зупинено поліцією (Швеція);

– визначення шляхів покращення організаційних заходів забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес та можуть бути використані у:

– *науково-дослідній сфері* – як основа для подальшого розроблення проблем забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів (*акт впровадження Кримінологічної асоціації України від 24.02.2017 р.*);

– *правотворчості* – в ході внесення змін і доповнень до нормативно-правових актів, які регулюють діяльність органів Національної поліції;

– *правозастосовній діяльності* – з метою покращення практичної діяльності Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів;

– *освітньому процесі* – під час підготовки підручників і навчальних посібників з дисциплін «Адміністративне право» та «Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ»; вони вже використовуються в ході проведення занять із зазначених дисциплін у Відкритому міжнародному університеті розвитку людини «Україна» та Харківському національному університеті внутрішніх справ. Їх враховано також у навчально-методичних розробках, підготовлених за участю автора (*акти впровадження Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» від 24.02.2017 р. та Харківського національного університету внутрішніх справ від 02.03.2017 р.*).

Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що містяться в дисертації. Дисертаційне дослідження виконано здобувачем самостійно, усі сформульовані в ньому положення та висновки обґрунтовані на основі особистих досліджень автора. Нові наукові результати дисертації отримані дисертантом особисто. У співавторстві опубліковані навчально-методичні посібники: Основи законодавства про організацію та проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу / С. В. Ващенко, А. В. Долинний, О. В. Чудновський. –

Запоріжжя: ЗЮІ ДДУВС. – 2010 (дисертантом охарактеризовано проблемні питання правового регулювання проведення в Україні спортивно-масових заходів та особливості забезпечення безпеки і правопорядку (обсяг – 0,4 д.а.)); Організація діяльності чергових частин органів внутрішніх справ / С. В. Ващенко, А. В. Долинний, О. В. Чудновський. – Запоріжжя: ЗЮІ ДДУВС. – 2011 (дисертантом опрацьовано проблемні питання адміністративно-правового забезпечення організації діяльності чергових частин ОВС України (обсяг – 0,7 д.а.)). У дисертації ідеї та розробки, які належать співавторам, не використовувались.

Апробація результатів дисертації. Підсумки розроблення проблеми в цілому, окремих її аспектів, одержані узагальнення і висновки було оприлюднено на науково-практичних конференціях: «Організаційно-правове забезпечення діяльності дільничного інспектора міліції» (Запоріжжя, 2010 р.); «Актуальні проблеми адміністративної діяльності дільничного інспектора міліції» (Запоріжжя, 2011 р.); «Чинники розвитку юридичних наук у XXI столітті» (Дніпропетровськ, 2015 р.); «Сучасні проблеми розвитку державності та напрями їх вирішення через призму правотворчої діяльності» (Харків, 2016); «Рівень ефективності та необхідність впливу юридичної науки на нормотворчу діяльність та юридичну практику» (Харків, 2017).

Публікації. Основні результати дисертаційного дослідження викладено в шести статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України та наукових періодичних виданнях інших держав, трьох тезах наукових повідомлень на науково-практичних конференціях та круглих столах та шести інших опублікованих працях, які додатково відображають наукові результати дисертації.

Структура дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, що містять 11 підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг дисертації становить 198 сторінок. Список використаних джерел включає 185 найменування та розміщений на 24 сторінках, додатки розташовано на 7 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовується актуальність теми дисертаційної роботи, її зв'язок з науковими програмами, планами, темами, визначаються об'єкт, предмет і методи дослідження, формулюються його мета та завдання, розкриваються наукова новизна, теоретичне і практичне значення дисертаційної роботи, надаються відомості про апробацію результатів дослідження.

Розділ 1 «Методологічні засади забезпечення публічної безпеки і порядку в Україні під час проведення масових заходів» складається з чотирьох підрозділів і присвячений визначенню сутності поняття публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів як об'єкта

адміністративно-правової охорони, обґрунтуванню її значення, принципів та особливостей, узагальненню методологічних підходів до визначення суб'єктів і об'єкта забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, характеристикі правових засад забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів.

У підрозділі 1.1 «*Поняття публічної безпеки і порядку під час масових заходів як об'єкта адміністративно-правової охорони*» публічна безпека і порядок під час проведення масових заходів розглядаються як невід'ємний об'єкт адміністративно-правової охорони.

Публічна безпека і порядок під час проведення масових заходів визначаються як відкрита система гласних упорядкованих суспільних відносин, які забезпечують належні умови життєдіяльності населення та стан захищеності життєво важливих інтересів суспільства під час проведення масових заходів від загроз і небезпек природного або техногенного генезу, попередження їх виникнення, усунення негативних наслідків у разі заподіяння ними шкоди й нанесення збитків шляхом встановлення, реалізації та дотримання адміністративно-правових норм.

У підрозділі 1.2 «*Значення, принципи та особливості забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів в Україні*» уточнюється сутність поняття масових заходів.

Обґрунтовується значення забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів. Визначаються його особливості, що полягають в орієнтації на значну кількість учасників масових заходів, яка є умовною величиною; обумовленості цілями та характером масового заходу, що впливають на необхідність у забезпеченні публічної безпеки і порядку різними силами, методами та організаційно-тактичними засобами; впливі не на індивідуальну поведінку учасника, а, передусім, на впорядкування суспільних відносин під час проведення масового заходу. Уточнюються принципи забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, які об'єднано у дві класифікаційні групи: універсальні та спеціальні.

У підрозділі 1.3 «*Методологічні підходи до визначення суб'єктів і об'єкта забезпечення публічної безпеки і порядку під час масових заходів*» узагальнюються та аналізуються основні методологічні підходи до визначення суб'єктів і об'єкта забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів: 1) філософсько-світоглядний (загальні методи діалектики, аналізу, синтезу, узагальнення, індукції, дедукції, абстрагування, аналогії, моделювання та інші) – надає змогу з'ясувати понятійний апарат, у тому числі поняття суб'єктів і об'єкта забезпечення публічної безпеки, для їх позиціонування в контексті дослідження суб'єктів і об'єкта забезпечення національної безпеки в цілому, їх взаємозв'язків, єдності та диференціації норм права, особливостей правового регулювання забезпечення публічної безпеки

тощо; 2) загальнонаукові підходи (методи) (системний, синергетичний, структурний, інституціональний, функціональний, порівняльний, історичний, логічний, герменевтичний та інші) – застосовуються під час дослідження системи забезпечення публічної безпеки і правопорядку виходячи з її складної будови (структури) та зв'язків з іншими явищами; в ході визначення суб'єктів забезпечення, їх місця і функцій, ролі під час проведення масових заходів тощо; 3) спеціальні методологічні підходи (методи) юридичної науки (спеціально-юридичний метод, тлумачення норм права та інші) – використовуються для вивчення та вдосконалення юридичної термінології, юридичних моделей поведінки, виявлення тенденцій та закономірностей юридичної практики, з'ясування змісту адміністративно-правових норм у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів.

У підрозділі 1.4 «Правові засади забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів в Україні та місце серед них адміністративно-правового регулювання» обґрунтовується, що в процесі правового регулювання забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів важливе місце посідає адміністративно-правове регулювання. З'ясовуються правові засади забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів в Україні, що відображені в нормативно-правових актах різної юридичної сили.

Розділ 2 «Зміст забезпечення національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів» складається з чотирьох підрозділів і присвячений обґрунтуванню місця та статусу Національної поліції у системі суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, особливостей її взаємодії з іншими суб'єктами, визначенню та аналізу видів та напрямків, форм і методів забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів.

У підрозділі 2.1 «Національна поліція у системі суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів в Україні» обґрунтовується, що Національна поліція України є провідним суб'єктом забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, який безпосередньо планує, організовує та забезпечує публічну безпеку і порядок під час проведення масових заходів, орієнтуючись при цьому на три основні аспекти: 1) забезпечення успішного проведення заходу: суворого дотримання учасниками встановлених правил поведінки, охорони прав і свобод людини та громадянина, інтересів суспільства і держави; 2) вжиття заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку: попередження і припинення можливих злочинів, порушень публічної безпеки і порядку; провадження превентивної та профілактичної діяльності, протидія злочинності, своєчасне реагування на заяви та повідомлення, недопущення ослаблення

охорони публічного порядку на інших територіях населеного пункту, моніторинг оперативної обстановки тощо; 3) взаємодію з іншими державними органами в процесі забезпечення публічної безпеки і порядку й реалізації державної політики в цій сфері.

У підрозділі 2.2 «*Види та напрямки забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів*» аналізуються основні види забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, що визначені за наступними критеріями: 1) етапами здійснення; 2) видами акумульованих сил і засобів; 3) режимом забезпечення; 4) ступенем ризикованості масового заходу; 5) кількістю учасників масового заходу. Окреслюються напрямки забезпечення Національною поліцією публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, які запропоновано об'єднати в наступні основні блоки: 1) нормативно-правове забезпечення; 2) моніторинг, аналітичне та інформаційне забезпечення; 3) оперативне управління, організаційне та методичне забезпечення; 4) комунікаційне забезпечення, координація та взаємодія; 5) контроль за діяльністю органів поліції.

У підрозділі 2.3 «*Форми і методи забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів*» характеризуються методи переконання, превенції та запобігання, а також методи примусу у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, які не протиставляються один одному, а є взаємодоповнючими. Аналізуються основні форми забезпечення публічної безпеки і порядку: 1) правові форми: нормотворча та правозастосовна (регулятивна, правоохоронна) діяльність (передбачають створення законодавчого підґрунтя для реалізації прав і свобод громадян, узгодження інтересів суб'єктів правовідносин, закріплення їх суб'єктивних прав і обов'язків, повноважень та їх безпосередню реалізацію, умов та процедури притягнення до відповідальності тощо); 2) неправові (організаційні) форми (перевірки, наради, обговорення, консультації, переговори, тощо) – чинять організаційний, профілактичний, превентивний, виховний, консультаційний та інший вплив, регламентуються переважно локальними актами і спрямовані на внутрішню організацію управлінської діяльності; 3) організаційно-правові (одночасно мають ознаки і правової, і неправової форми).

У підрозділі 2.4 «*Особливості взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів*» досліджуються особливості взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів.

Обґрунтовано, що сучасний стан взаємодії є незадовільним і потребує, передусім, узгодження нормативно-правової бази, усунення

колізійності норм і вдосконалення чинного законодавства у сфері забезпечення органами поліції публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів шляхом внесення змін до ст. 5 Закону України «Про Національну поліцію» з метою доповнення і деталізації переліку суб'єктів взаємодії, прийняття окремої інструкції щодо взаємодії між суб'єктами забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів.

Розділ 3 «Шляхи вдосконалення діяльності національної поліції України із забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів» складається з трьох підрозділів і присвячений аналізу зарубіжного досвіду забезпечення поліцією публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів та можливостей його використання в Україні, розробленню пропозицій щодо вдосконалення адміністративного законодавства, що регулює забезпечення національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів та покращення організаційних заходів.

У підрозділі 3.1 «Зарубіжний досвід забезпечення поліцією публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів та можливості його використання в Україні» обґрунтовується, що, незважаючи на наявні відмінності в забезпеченні публічної безпеки і порядку органами поліції під час проведення масових заходів, спільними практично для всіх країн є організація системи поліції за територіальним принципом; внутрішня функціональна спеціалізація органів і підрозділів поліції; наявність спеціалізованих підрозділів, створених для посилення поліцейських функцій; висока законодавча урегульованість порядку проведення масових заходів і забезпечення публічного порядку і безпеки під час їх проведення; детальна регламентація санкцій і відповідальності для учасників масових заворушень і порушників правил проведення масового заходу тощо.

Аналізується та узагальнюється зарубіжний досвід забезпечення поліцією публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, у результаті чого пропонується використати в Україні ряд його позитивних аспектів.

У підрозділі 3.2 «Удосконалення адміністративного законодавства, що регулює забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів» устанавлюється, що, незважаючи на міжнародне та конституційне закріплення права громадян на мирні зібрання, а також гарантії захисту прав і свобод людини і громадянина, що є найвищою цінністю в державі, нагальною проблемою залишається відсутність спеціального законодавства у сфері організації і проведення масових заходів і, відповідно, забезпечення органами поліції публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів.

Пропонується низка заходів з удосконалення адміністративного законодавства, що регулює забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, у тому числі шляхом внесення змін та доповнень до чинного законодавства України, а також прийняття законів України «Про публічну безпеку і порядок під час проведення масових заходів», «Про порядок організації і проведення масових заходів», підзаконних нормативних актів у цій сфері.

У підрозділі 3.3 «Покращення організаційних заходів забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів» визначається, що організаційні заходи забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів полягають у здійсненні органами і підрозділами Національної поліції України системи управлінських функцій, що орієнтовані на вдосконалення організаційної структури, оптимізацію розподілу функцій і повноважень та здійснення інших дій для підвищення ефективності їх діяльності щодо забезпечення публічної безпеки і публічного порядку під час проведення масових заходів у цілому.

Пропонуються відповідні шляхи покращення організаційних заходів забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, зокрема: 1) удосконалення організаційної структури органів і підрозділів поліції, зменшення кількості управлінських ланок, мобільність і спрощення внутрішніх і зовнішніх зв'язків органів і підрозділів; 2) децентралізація системи управління органами і підрозділами поліції та налагодження механізму її узгодження з територіальними органами поліції; 3) пошук позабюджетних джерел фінансового, матеріального та техніко-технологічного забезпечення із залученням донорської міжнародної допомоги й підтримки тощо; 4) модернізація діяльності органів і підрозділів поліції: оснащення сучасними засобами зв'язку, мобільними ноутбуками, GPS-навігаторами, сучасними газоаналізаторами для визначення стану сп'яніння, відеокамерами, мобільними мережними станціями, пристроями оперативної ідентифікації, обчислювальними комплексами, електронними засобами таємного спостереження і контролю тощо; 5) залучення до охорони громадського порядку та громадської безпеки під час проведення масових заходів правоохоронців у цивільному одязі (присутність у натовпі) тощо.

ВИСНОВКИ

У дисертації наведено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукового завдання – визначення сутності та особливостей адміністративно-правового забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів,

вироблено пропозиції та рекомендації щодо їх удосконалення. В результаті проведеного дослідження сформульовано ряд висновків, пропозицій та рекомендацій, спрямованих на досягнення поставленої мети. Основні з них наведено нижче.

Аргументовано, що сутність поняття публічної безпеки і порядку під час масових заходів як об'єкта адміністративно-правової охорони полягає у відкритій системі гласних упорядкованих суспільних відносин, які забезпечують належні умови життєдіяльності населення та стан захищеності життєво важливих інтересів суспільства під час проведення масових заходів від загроз і небезпек природного або техногенного генезу, попередження їх виникнення, усунення негативних наслідків у разі заподіяння ними шкоди й нанесення збитків шляхом встановлення, реалізації та дотримання адміністративно-правових норм.

Доведено значення забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів, що виражається в: 1) сприянні успішній реалізації масового заходу й досягненню його цілей; 2) створенні безпечних умов для учасників і організаторів масового заходу та дотриманні встановлених правил поведінки; 3) підтриманні нормальних умов життєдіяльності населення території, де проводиться масовий захід, і максимально можливого збереженні звичного ритму життя громадян; 4) своєчасному запобіганні та попередженні, швидкому реагуванні та припиненні порушень публічного порядку; 5) притягненні до адміністративної відповідальності порушників публічного порядку; 7) забезпеченні безпеки дорожнього руху, пожежної безпеки, належних санітарно-епідеміологічних умов під час проведення масового заходу; 8) недопущенні одночасного послаблення публічної безпеки та порядку на тій території, де масовий захід безпосередньо не проводиться, тощо.

Встановлено, що особливості забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів полягають у наступному: 1) здійснюється відповідно до чинного законодавства уповноваженими суб'єктами з використанням спеціальних засобів, форм та методів; 2) орієнтоване на значну кількість людей (кількість учасників масових заходів є умовною величиною); 3) зумовлене цілями та характером масового заходу, що впливають на необхідність у забезпеченні публічної безпеки і порядку різними силами, методами та організаційно-тактичними засобами; 4) обов'язково регламентується інструкціями, програмами, планами, розробкою заходів безпеки, як і обов'язково є регламентація порядку проведення масового заходу; 5) пов'язане із впливом не на індивідуальну поведінку того чи іншого учасника, а, передусім, на впорядкування суспільних відносин під час проведення масового заходу; б) пов'язане зі структурною перебудовою роботи служб і підрозділів, які забезпечують публічну безпеку і порядок, додатковим залученням сил і

засобів, зміною режиму роботи особового складу тощо; 7) спричиняє особливу обстановку на тій території, де проводяться масові заходи, тощо.

Запропоновано до принципів забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів віднести наступні: 1) універсальні принципи: верховенства права; законності; пріоритету та дотримання прав і свобод людини та громадянина; відкритості, прозорості та гласності; контролю; відповідальності тощо; 2) спеціальні принципи: політичної нейтральності; чіткого розмежування повноважень та взаємодії органів державної влади у забезпеченні публічної безпеки; взаємодії з громадськістю на засадах партнерства; пріоритету превентивних заходів і мирних (договірних) засобів у розв'язанні конфліктів; своєчасності та адекватності заходів захисту публічних інтересів реальним і потенційним загрозам; вибору конкретних засобів і шляхів забезпечення публічної безпеки на підставі необхідності своєчасного вжиття заходів, відповідних характеру і масштабам загроз публічним інтересам; запобігання проявам насильства та неналежній поведінці з боку учасників масових заходів, антисоціальним та расистським проявам; формування доброзичливих відносин між усіма суб'єктами правовідносин у сфері підготовки та проведення масових заходів; взаємної поваги та пошуку компромісних рішень тощо.

Визначено, що Національна поліція України є провідним суб'єктом забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, який безпосередньо планує, організовує та забезпечує публічну безпеку і порядок під час масових заходів, орієнтуючись при цьому на три основні аспекти: 1) забезпечення проведення заходу; 2) вжиття заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку; 3) взаємодія з іншими державними органами у процесі забезпечення публічної безпеки і порядку й реалізація державної політики у цій сфері.

Констатовано, що основними видами забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів є такі: 1) за етапами здійснення: підготовче, поточне (виконавче) та заключне забезпечення; 2) за видами акумульованих сил і засобів: забезпечення власними силами особового складу органів Національної поліції; додаткове забезпечення із залученням особового складу підрозділів Національної гвардії, вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання; зведене забезпечення із залученням сил за рахунок інших регіонів (зведені загони) тощо; 3) відповідно до режиму забезпечення: повсякденне й посилене забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів; 4) за ступенем ризикованості масового заходу: масові заходи звичайного та підвищеного ступеня ризику; 5) залежно від кількості учасників масового заходу: забезпечення публічної безпеки і порядку нечисленного масового заходу

з кількістю осіб від 10 до 30 чоловік; середньочисленного – від 30 до 100 чоловік; численного – більше 100 чоловік тощо.

Виявлено, що основними напрямками забезпечення Національною поліцією публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів є такі: 1) нормативно-правове забезпечення (формування державної політики та створення нормативно-правової бази, забезпечення дотримання гарантій прав і свобод, законних інтересів учасників заходу тощо); 2) моніторинг, аналітичне та інформаційне забезпечення (прогнозування ризиків і загроз, оцінювання можливих наслідків, моніторинг стану публічної безпеки і правопорядку під час проведення масового заходу й впливу на нього внутрішніх і зовнішніх чинників тощо); 3) оперативне управління, організаційне та методичне забезпечення (попередження та припинення злочинів та інших правопорушень, забезпечення дорожнього руху, захист власності, захист прав і свобод, виконання адміністративних стягнень; надання соціальної та правової допомоги, удосконалення організаційної структури та розподілу обов'язків, вироблення організаційно-методичних підходів тощо); 4) комунікаційне забезпечення, координація та взаємодія (сприяння в межах компетенції іншим суб'єктам, залучення їх до забезпечення публічної безпеки і порядку, стратегічне управління тощо); 5) контроль за діяльністю органів поліції (підбиття підсумків, ведення звітності, заохочення та дисциплінарна відповідальність працівників тощо).

Обґрунтовано, що методи переконання, превенції та запобігання, а також методи примусу в досліджуваній сфері не протиставляються один одному, а є взаємодоповнюючими. У сучасних умовах демократизації та гуманізації суспільно-правових відносин пріоритетними є методи переконання, превентивні методи, на відміну від методів примусу, і саме вони переважно застосовуються під час проведення масових заходів у «звичайному» режимі. Проте у випадку виникнення надзвичайних ситуацій антропогенного чи техногенного походження, масових заворушень, при проявах екстремізму, тероризму тощо максимально ефективними є саме методи примусу.

Аргументовано, що основними формами забезпечення публічної безпеки і порядку є: 1) правові форми: нормотворча та правозастосовна (регулятивна, правоохоронна) діяльність; 2) неправові (організаційні) форми (перевірки, наради, обговорення, консультації, переговори тощо); 3) організаційно-правові (одночасно мають ознаки і правової, і неправової форми).

У результаті дослідження особливостей взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів визначено, що сучасний стан взаємодії є незадовільним і потребує здійснення наступних заходів: 1) узгодження нормативно-правової бази, усунення колізійності норм і вдосконалення чинного законодавства шляхом внесення змін до ст. 5 Закону України «Про Національну поліцію» з метою доповнення і

деталізації переліку суб'єктів взаємодії, прийняття окремої інструкції/порядку щодо взаємодії з усіма суб'єктами забезпечення публічної безпеки на кшталт затвердженого Порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції України; 2) включення до посадових інструкцій поліцейських вимог, обов'язків, прав, процедур щодо їх взаємодії з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів; 3) розроблення відповідних реаліям сучасності критеріїв оцінювання ефективності взаємодії; 4) налагодження взаємодії з громадськістю; 5) розвиток ефективної системи комунікацій; 6) запровадження системи постійного моніторингу і взаємного інформування та обміну інформацією; 7) підвищення професіоналізму особового складу органів поліції з орієнтацією на специфіку діяльності під час проведення масових заходів; 8) активізація тренінгової роботи.

На підставі аналізу та узагальнення зарубіжного досвіду забезпечення поліцією публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів запропоновано використати в Україні наступні його позитивні аспекти: 1) покладення функції надання дозволу на проведення масового заходу безпосередньо на органи поліції (країни Європейського Союзу); 2) законодавче закріплення строку завчасного сповіщення органів поліції (країни Європейського Союзу); 3) детальна регламентація підстав та порядку притягнення до відповідальності як учасників, які порушили передбачені правила поведінки, так і організаторів масового заходу, які порушили встановлений порядок проведення масового заходу, з конкретним зазначенням санкцій (країни Європейського Союзу); 4) заборона одержання дозволу на проведення масового заходу в майбутньому, якщо захід організатора було зупинено поліцією (Швеція); 5) сприяння тісній співпраці та обміну відповідною інформацією між поліцейськими підрозділами, підтримання зв'язку поліції з громадянами (Великобританія та інші країни Європейського Союзу); 6) розширення використання технічних та електронних засобів спостереження, спеціальних засобів; 7) залучення до охорони громадського порядку об'єднань громадян.

Доведено, що необхідними є наступні заходи з удосконалення адміністративного законодавства, яке регулює забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів: 1) розробити та прийняти проект Закону України «Про порядок організації і проведення масових заходів»; 2) уповноваженим суб'єктом, якому організатори повинні подавати повідомлення про запланований масовий захід, призначити орган поліції (Департамент превентивної діяльності); 3) розробити та прийняти проект Закону України «Про публічну безпеку і порядок під час проведення масових заходів»; 4) термінологічно узгодити положення Закону України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 р. №580-VIII стосовно використання поняття «публічна безпека і порядок» з іншими нормативно-

правовими актами, де досі використовуються усталені юридичні конструкції «громадська безпека» і «громадський порядок»; 5) у процесі розроблення проектів законів та вдосконалення зазначених вище нормативно-правових актів здійснити діалог влади і громадськості; б) узагальнити практику рішень судів у справах про обмеження права на мирні збори, демонстрації та інші заходи.

Встановлено, що шляхами покращення організаційних заходів забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів мають стати наступні: 1) удосконалення організаційної структури органів і підрозділів поліції, зменшення кількості управлінських ланок, оптимізація штатної чисельності працівників, мобільність і спрощення внутрішніх і зовнішніх зв'язків органів і підрозділів тощо; 2) диференційований підхід до планування роботи територіальних підрозділів, визначення пріоритетів на основі місцевої специфіки; 3) пошук позабюджетних джерел належного фінансового, матеріального та техніко-технологічного забезпечення; 4) модернізація діяльності органів і підрозділів поліції: оснащення сучасними засобами зв'язку, мобільними ноутбуками, GPS-навігаторами тощо; 6) запровадження постійного спостереження і контролю за поведінкою учасників масових заходів за допомогою відеокамер; 7) розвиток тісної співпраці з громадянами та їх об'єднаннями, з місцевими громадами; 8) залучення під час проведення масових заходів правоохоронців у цивільному одязі (присутність у натовпі); 9) науково обґрунтоване планування і використання різноманітних форм і методів запобігання та припинення порушень під час масових заходів; 10) проведення тренінгів і навчання для поліцейських з охорони публічного порядку та забезпечення публічної безпеки, психологічної та фізичної підготовки, аналітичної роботи.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ:

1. Dolynnyi A.V. Importance and peculiarities of public safety and procedure for making activities / A.V. Dolynnyi // *Visegrad journal on human rights*. – 2015. – № 6/2. – P. 34–38.

2. Долинний А. В. Методологічні підходи до визначення суб'єктів і об'єкту забезпечення публічної безпеки і порядку під час масових заходів / А. В. Долинний // *Наука і правоохорона*. – 2015. – № 2. – Ч. 2. – С. 141–147.

3. Долинний А. В. Поняття публічної безпеки і порядку під час масових заходів як об'єкту адміністративно-правової охорони / А. В. Долинний // *Науковий вісник публічного та приватного права*. – 2016. – № 1. – С. 132–137.

4. Долинний А. В. Правові засади забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів в Україні та місце серед них

адміністративно-правового регулювання / А. В. Долинний // Науковий вісник публічного та приватного права. – 2016. – № 6. – Том 1. – С. 194–198.

5. Долинний А. В. Види забезпечення національної поліцією України публічної безпеки і порядку при проведенні масових заходів / А. В. Долинний // Право и Закон. – 2016. – № 4. – С. 107–112.

6. Долинний А. В. Національна поліція у системі суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів в Україні / А. В. Долинний // Європейські перспективи. – 2017. – № 2. – С. 66–71.

7. Долинний А. В. Поняття суб'єктів і об'єкту забезпечення публічної безпеки і порядку / А. В. Долинний // Чинники розвитку юридичних наук у XXI столітті: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпропетровськ, 6-7 листопада 2015 р. – Дніпропетровськ: ГО «Правовий світ», 2015. – С. 44–47.

8. Долинний А. В. Щодо необхідності визначення поняття публічної безпеки і порядку під час масових заходів у національному законодавстві України / А. В. Долинний // Сучасні проблеми розвитку державності та напрями їх вирішення через призму правотворчої діяльності: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, (м. Харків, 20-21 травня 2016 року). – Харків: ГО «Асоціація аспірантів-юристів», 2016. – С. 42–45.

9. Долинний А. В. Адміністративно-правова природа інституту публічної безпеки і порядку / А. В. Долинний // Рівень ефективності та необхідність впливу юридичної науки на нормотворчу діяльність та юридичну практику: Міжнародна науково-практична конференція, м. Харків, 3-4 лютого 2017 р. – Х. : Східноукраїнська наукова юридична організація, 2017. – С. 65–67.

Опубліковані праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

10. Долинний А. В. Як з юристів зробити міліціонерів / А. В. Долинний // Загальнодержавний правовий тижневик «Іменем Закону». – 2005. – № 13 (5452). – С.8–9.

11. Долинний А. В. Організація службової підготовки в ОВС України, проблеми та шляхи вдосконалення / А. В. Долинний. Навчально-методичний посібник. – Запоріжжя: Відділ професійної підготовки УРП УМВС України в Запорізькій області. – 2005. – 76 с.

12. Ващенко С. В., Долинний А. В., Чудновський О. В. Основи законодавства про організацію та проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу. Навчально-методичний посібник. – Запоріжжя: ЗЮІ ДДУВС. – 2010. – 83 с.

13. Організація діяльності чергових частин органів внутрішніх справ: Практичний poradnik // Ващенко С. В., Долинний А. В., Чудновський О. В. – Запоріжжя: ЗЮІ ДДУВС. – 2011. – 114 с.

14. Долинний А. В. Об'єктивні та суб'єктивні причини надзвичайних подій серед особового складу ОВС та шляхи їх усунення / А. В. Долинний // Організаційно-правове забезпечення діяльності дільничного інспектора міліції: Збірник матеріалів круглого столу 24 червня 2010 року, м. Запоріжжя: Запорізький юридичний інститут ДДУВС. – 2010. – С.10–15.

15. Долинний А. В. Проблемні питання трансформування профілактичної функції служби дільничних інспекторів міліції / А. В. Долинний // Актуальні проблеми адміністративної діяльності дільничного інспектора міліції: Спеціалізований збірник наукових доповідей за матеріалами круглого столу 17 березня 2011 р., м. Запоріжжя: Запорізький юридичний інститут ДДУВС. – 2011. – С.7–12.

АНОТАЦІЯ

Долинний А. В. Адміністративно-правове забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Сумський державний університет. – Суми, 2017.

Дисертаційна робота присвячена визначенню змісту та особливостей забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів. Встановлюється сутність публічної безпеки і порядку як об'єкта адміністративно-правової охорони. Обґрунтовуються значення, принципи та особливості забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів в Україні, аналізуються методологічні підходи до визначення суб'єктів і об'єкта забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, правові засади в цій сфері та місце серед них адміністративно-правового регулювання. Розкривається значення Національної поліції в системі суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, визначаються особливості її взаємодії з іншими суб'єктами, узагальнюються види та напрямки, форми та методи забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів. Характеризується зарубіжний досвід забезпечення поліцією публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів і з'ясовуються можливості його використання в Україні. Визначаються заходи з удосконалення організаційних заходів

забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів і адміністративного законодавства, що регулює дану сферу.

Ключові слова: поліція, Національна поліція, масові заходи, мирні заходи, публічна безпека, публічний порядок, громадська безпека, громадський порядок.

АННОТАЦІЯ

Долинний А. В. Адміністративно-правове забезпечення Національної поліцією України публічної безпеки і порядку во время проведения массовых мероприятий. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право и процесс; финансовое право; информационное право. – Сумской государственный университет. – Сумы, 2017.

Диссертационная работа является одним из первых в отечественной административно-правовой науке комплексных исследований теоретико-правовых проблем административно-правового обеспечения Национальной полицией Украины публичной безопасности и порядка во время проведения массовых мероприятий. Исследование нацелено на определение содержания и особенностей обеспечения Национальной полицией Украины публичной безопасности и порядка во время проведения массовых мероприятий, путей совершенствования деятельности Национальной полиции Украины в данной сфере.

Обосновывается необходимость обеспечения общественной безопасности и порядка при проведении массовых мероприятий в Украине, учитывая возможные угрозы, риски и негативные последствия, непосредственно на предупреждение, нейтрализацию и устранение которых нацелена деятельность многих субъектов обеспечения общественной безопасности и порядка, прежде всего Национальной полиции Украины. Соответственно, актуализируется проблема отсутствия специального законодательства в сфере организации и проведения массовых мероприятий и обеспечения органами полиции общественной безопасности и порядка во время массовых мероприятий.

Основной акцент сделан на рассмотрении публичной безопасности и порядка во время массовых мероприятий как объекта административно-правовой охраны и, соответственно, определении сущности данного понятия. Обосновываются значение, принципы и особенности обеспечения общественной безопасности и порядка при проведении массовых мероприятий в Украине. В связи с этим обобщаются и анализируются методологические подходы к определению субъектов и объекта обеспечения общественной безопасности и порядка во время массовых мероприятий,

правовые основы обеспечения общественной безопасности и порядка при проведении массовых мероприятий в Украине и место среди них административно-правового регулирования.

Особое внимание уделяется установлению места и статуса Национальной полиции в системе субъектов обеспечения общественной безопасности и порядка, определению особенностей ее взаимодействия с другими субъектами обеспечения общественной безопасности и порядка при проведении массовых мероприятий. Соответственно, определяются и анализируются виды и направления, формы и методы обеспечения Национальной полицией Украины публичной безопасности и порядка во время проведения массовых мероприятий. Изучается зарубежный опыт обеспечения полицией публичной безопасности и порядка во время проведения массовых мероприятий и определяются возможности его использования в Украине. Также предлагаются меры по совершенствованию организационных мер обеспечения Национальной полицией Украины публичной безопасности и порядка во время проведения массовых мероприятий и административного законодательства, регулирующих данную сферу.

Ключевые слова: полиция, Национальная полиция, массовые мероприятия, мирные мероприятия, публичная безопасность, публичный порядок, общественная безопасность, общественный порядок.

SUMMARY

Dolynnyi A.V. Administrative and Legal Ensuring of Public Safety and Order by the National Police of Ukraine. — *Manuscript.*

The thesis for a candidate's degree by the specialty 12.00.07 — administrative law and procedure; financial law; informational law. — Sumy State University. — Sumy, 2017.

The thesis is focused on defining the content and features of ensuring public safety and order by the National Police of Ukraine during mass events. The nature of public safety and order as the object of administrative and legal protection is established. The value, principles and features of ensuring public safety and order during mass events in Ukraine are grounded; the methodological approaches to determining the subject and object of ensuring public safety and order during mass events, legal principles in this area and among them administrative and legal regulation are analyzed. The significance of the National Police in the system of subjects of ensuring public safety and order is revealed; the peculiarities of its interaction with other subjects are defined; the types and directions, forms and methods of ensuring public safety and order during mass events by the National Police of Ukraine are summarized. International experience of ensuring public safety and order during mass events by the police is characterized; possibilities of its usage in

Ukraine are formulated. Actions of improving organizational measures of ensuring public safety and order during mass events by the National Police of Ukraine and administrative legislation regulating this area are determined.

Key words: police, National Police, mass events, peaceful measures, public safety, public order, civil safety, civil order.

Підписано до друку 24.05.2017.
Формат 60x84/16. Обл.-вид. арк. 0,9.
Гарнітура Times. Тираж 100 пр. Вид. № 19.

Віддруковано у ВВП “Мрія-1”
40000, м. Суми, вул. Кузнечна, 2.
Свідоцтво суб’єкта видавничої справи:
серія ДК, № 36 від 19.04.2000.